

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

Ўзбекистон
Республикаси
ижтимоий-
иқтисодий
газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Qishloq HAYOTI

№ 136 (6.349). Сотувда эркин нархда

АЗИЗ МУШТАРИЙ!

“Қишлоқ ҳаёти” Сизга ишда,
ўқишда, оила даврасида энг яқин
ҳамдам, ҳамфикр ва маслаҳатгуй.
Газетамизга 2002 йил учун обуна
бўлишни унутманг!
Бизнинг индекс: 144.

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом Каримов 14 ноябр кўни Оқсаройда Буюк
Британия мудофаа вазири Жеффри Хунни қабул
қилди.

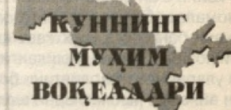
Буюк Британия мудофаа вазири Ўзбекистоннинг мин-
тақада тинчлик ва барқарорликни сақлаш, хусусан,
халқаро терроризмга қарши кураш борасида юритаёт-
ган сиёсати ва амалий саъй-ҳаракатларини юксак баҳо-
лади.

Мулоқот чоғида минтақадаги вазият, Ўзбекистон би-
лан Буюк Британия ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик алоқа-
ларини, жумладан, ҳарбий-техникавий соҳада ҳам, яна-
да мустаҳкамлашга қаратилган масалалар муҳокама
этилди.

(ЎЗА)

СУРАТДА: қабул пайти.

Муҳаммад Амин (ЎЗА) олган сурат.

● Халқаро спорт мусоба-
қалари тақвимида ўзбек
миллий кураши бўйича
жаҳоннинг турли бурча-
ларида ўтказилаётган ну-
фузли турнирлар ҳам му-
носиб жой олган. 10-11
ноябр кунлари Буюк Бри-
таниянинг Дардфорд
шаҳрида ана шундай
ажойиб мусобақалардан
бири - «Ислом Каримов»
анъанавий турнири бўлиб
ўтди.

● Олий Мажлисида «Ўзга-
ришларни бошқаришда халқ
депутатлари кенгашлири-
нинг ўрни» туркумидаги
навбатдаги семинар бўлиб
ўтди.

● Буюк Британия мудофаа
вазири Жеффри Хун мамла-
катимизга ташрифининг
яқинида маҳаллий ва хори-
жий оммавий ахборот воси-
талари вакиллари билан
учрашди.

● Миллий матбуот марка-
зида ҳиндистонлик журна-
лист Алок Шехарнинг ҳинд
тилида чоп этилган «Ўзбеки-
стон: муваффақиятлар соно-
маси» китобининг тақдирот
маросими бўлиб ўтди. Анжу-
манда сўзга чиққан Ҳинди-
стоннинг Ўзбекистондаги
Фавкуллода ва мухтор элчи-
си Баскар Кумар Митра ва
бошқалар бу китоб мустиқил
Ўзбекистон ҳақида тўғри ва
ишончли маълумотларни
жамлагани билан аҳамиятли
эканини таъкидлади.

● Навоий вилоятининг
Хатирчи туманида Пулкан
шиор жамғармаси ташкил
этилди. Унга фольклор-
шунос олим, кекса педа-
гог Ҳамид Мавлонов раҳ-
барлик қилмоқда.

● Алишер Навоий номидаги
санъат саройида Ўзбеки-
стон Миллий университетига
талабаларга қабул қилинган
йигит ва қизларни анъана-
вий қутлаш маросими бўлиб
ўтди. Университет ректори,
академик Т.Долмисов уни-
верситетга қабул қилинган
талабаларни табрикларди.

● Ўзқўрғон туманида
янги спорт-соғломлашти-
риш маркази фойдала-
нишга топширилди. Бу
ерда спортнинг ҳар кан-
дай оммавий тури билан
шуғулланиш мумкин.

● «Экосан» халқаро жам-
ғармасида Оролбўйида
юзага келган экологик му-
аммога ҳаҳон жамоатчили-
ги эътиборини янада
кўпроқ жалб этиш мақсади-
да Германияга ташкил
этилган махсус миссия
яқунларида бағишланган
учрашув бўлиб ўтди.

ТОШКЕНТ - МАЪМУРЧИЛИК ШАҲРИ БЎЛСИН

Мамлакатимизнинг
қайси вилоятида, ким
билан шуқатлашманг,
нарх-наво хусусида де-
яр бир хил фикрни
эшитасиз: пойтахти-
мизда озик-овқат мах-
сулотлари бирмунча
қиммат.

Келинг, муҳтарам газет-
хон, Европа ТАСИС Про-
граммаси доирасида қишлоқ
хўжалик маркетинг инфор-
мация системаси ва экспе-
риментал қишлоқ хўжалик
улғуржи бозори проекти то-
монидан республика вилоят-
ларидаги тегишли ташкилот-
лар билан ҳамкорликда тай-
ёрланган ва газетанинг шу
йил 6 ноябр сониде эълон
қилинган «Бозорда нарх-
наво қандай?» сарлавҳали
сўнгги маълумотнома билан
биргаликда танишайлик ва
таҳлил қилиб кўрайлик. Нега
Тошкент бозорлари мижозни
чўчитади? Нарх-навонинг
пилигини пайсатириш мум-
кинми ёки йўқми? Ушбу са-
волларга биргаликда жавоб
қидирайлик.

Энг кўп истеъмол қилина-
диган махсулотлардан бири -
картошқондан 1 кило Кар-
шида 100 сўм, Наманганда
110 сўм, Самарқандда 120
сўм, Тошкентда эса 175 сўм.
Бодирнинг килоси пойтахт-
да 550 сўм, бундай оқори
нарх бошқа бирор вилоятда
учрамайди. Мол гўштнинг 1
килоси 1650 сўм, бундай нарх
ҳам бошқа вилоятларда куза-
тилмаган. Кўй гўштнинг ба-
ҳоси 1850 сўм, бундай баҳо
Фарғонада қайд этилган, хо-
лос. Ваҳоланки, бодиринг На-

манганда 75 сўм, Гулистонда
90 сўм, мол гўшти Урганчада
1150 сўм, Нукус ва Наманган-
да 1200 сўм, кўй гўшти Бухо-
рода 1250 сўм, Навоий ва
Қаршида 1300 сўм бўлган.
Хуллас, сабзи, пивз, помид-
дор, гуруч, туҳум сингари мах-
сулотлар баҳоси ҳам Тошкент
бозорларида вилоятлардаги-
га нисбатан банд.

Нарх-наводаги бундай
фарқнинг сабаблари аён.
Даставвал, пойтахтимизда
аҳоли кўп, 3 миллион атро-
фида. Бунинг устига ме-
ҳмонлар оқими тўхтамайди.
Хўш, сабаб аниқ, лекин
озик-овқат махсулотлари

таъминотини қучай-
тириш ва шу йўл би-
лан баҳосини па-
сайтириш асослари мав-
жудми ёки йўқми? Бу савол-
га ушбу муаммони ҳал этиш
мумкин, дея дадил жавоб
бериш лозим. Қолаверса,
азалдан меҳмондўст халқ
учун мустиқил мамлакатни
пойтахтида озик-овқат мах-
сулотлари нарх-навоси
юқорилиги уят ҳамдир. Энг
огир йилларда ҳам Тошкент
нон шаҳри сифатида тилга
тушган. Тўқиллик, тўйинчи-
лик ватани бўлган. «Тош-
кентнинг донини еган куш
Мақкатилодан ҳам қайтиб
келади», деган ибора баай-
ни арзонгарчилик нуктага
назаридан ҳам эллардан
элларга қўчган эди. Бугун
ҳам ўша халқ, ўша шаҳар
барқарордир.

Биз бозор иқтисоди шаро-
итида яшай бошладик. Бозор
қонунлари қатъий амал қил-
моқда. Аммо ана шу эркин

нарх-навои мамлакат бо-
зорларида меъёшлаштири-
дан куч хали шаклланган
эмас. Мана гап қаерда?! Гу-
листон Тошкентнинг ёнгина-
сида. У ерда картошқоннинг
килоси 130 сўм дедик. Ҳозир-
ги техник имкониятлар олди-
да Қарши ҳам бир кадам, Ур-
ганч ҳам. Нега энди Қарши-
нинг сабзи-пивзи, Урганч-
нинг мол гўшти, кўй гўшти
пойтахт бозорларини маъмур
қила олмас экан? Тўғри,
ҳозирда ҳам марказга вило-
ятлардан махсулот олиб бо-
рилмоқда. Бирок бу режасиз,
хусусий тартибдаги номуъта-
дил оқимдирки, у бозордаги

нарх-навога сези-
ларли таъсир кўрсата
олмапти. Ана шу

оқимни қучайтириш, қамро-
вини кенгайтириш, режалаш-
тириш лозим. Бу масаланинг
бир жиҳати.

Иккинчи жиҳат эса Тош-
кентдан бирор кило ҳам
озик-овқат махсулотлари-
нинг четга оқонувини чиқар-
илмаслиги, вилоятлар-
дан пойтахтга махсулотлар
олиб келаётган транспорт-
лар йўлидаги ортиқча го-
варларни йўқотишга эришишда-
дир.

Вилоятлар раҳбарлари
пойтахт аҳолисини, мамла-
катимизга келаётган мах-
монларни сифатли озик-овқ-
ат махсулотлари билан таъ-
минлашни кун тартибига
қўйишлари керакка ўхшайди.
Байрамлар муносабати би-
лан ташкил этиладиган яр-
маркалар билан коса оқар-
майди. Таъминотда узлук-
сизликка эришиш зарур, ал-

батта, марказлашган муво-
фиқлаштирувчи куч зарур.
Ушандагина бир махсулот
қаердадир хор бўлмайди,
ўша неъматга бошқа жойда
зор қолинмайди. Қани энди
пойтахтимизда ҳар бир ви-
лоятнинг ўз бозори мунта-
зам ишлаб турса. Тўқин-со-
чин, ўзига хос савдо раста-
ларида фақат ўша вилоят ва-
киллари савдо қилинса. Бо-
зор ҳудудидидаги ошхоналар,
дўконлар ва бошқа хизмат
уйларида ўз шеваларида
сўзловчи биродарлар кўл
қовуштириб турсалар. Энг
муҳими, ушбу бозорлар ва
хизмат шоҳобчаларидан ту-
шадиган даромад тўлиқ ўша
вилоят хисобига ўтказилса,
қизиқиш ортмасиди?!

Яна бир муҳим гап шунда-
ки, Тошкент вилояти деҳқон-
чилигини кўпроқ бог-роғлар-
ни, сабзавот пайкаллари ва
полиэтилен кенгайтириш
хисобидан ривожлантириш
ни қайта кўриб чиқиш зарур.
Чорвачилик, паррандачилик
жиддий тараккил эттирили-
ши ҳам муҳим аҳамиятга эга-
дир.

Хуллас, биз мамлакат
бўйича бир хил нарх-навога
эришиш демоқчи эмасмиз,
аммо махсулотлар нарх-на-
восидаги фарқни қисқарти-
риш имкониятлари мавжуд
демоқчимиз, холос. Тошкент
ҳамиша тўқин шаҳар бўлиб
келган. Бу ҳақда қайғурғиш
мамлакатнинг ҳар бир фуқа-
роси учун маъсулиятдир.
Пойтахти маъмур мамлакат,
билингки, тўқ ва обод мам-
лакатдир.

Ўқтам ҚУРБОНОВ

Афғонистонда юз бераётган воқеа-
лар жаҳон матбуотида ҳамон асосий
мавзу бўлиб турибди. Германияда
нашр қилинадиган «Фокус» журнали
дунёдаги йирик террорчи уюшмалар
тўғрисида мақола чоп этди. Унда сўнгги
пайтда номи кўп тилга олинаётган «Ал-
Қоида» террорчилар ташкилотининг
фаолияти билан боғлиқ маълумотлар
ҳам келтирилган.

«Ал-Қоида» ҳақида илгари бунчалик кўп га-
пирилмаган. Унинг омма диққат-эътиборига
тушиб, халқаро ҳамжамият томонидан таъкиб
қилинишига 11 сентябр кўни АҚШда юз берган
муҳиш воқеалар сабаб бўлди. Нью-Йорк ва
Вашингтондаги фожиялардан сўнг, АҚШ ҳуку-
мати кўпдан буюн қидирилаётган халқаро тер-
рорчи Усома бин Лодинни қўлга тушириш,
ушундан, террорчи гу-
руҳларни бутунлай йўқ
қилишга бел боғлади.

Шундай жиний гуруҳлар
сафиде «Ал-Қоида»
биринчи ўринга қўйил-
ди. Оқ ушбу муҳирли
ушбу гуруҳ аъзоларини
қўлга туширишга ёрдам
берганлар учун 5 мил-
лион доллар ваъда қил-
ди. Гуруҳ етакчиси Усо-
ма бин Лодиннинг боши
учун эса 7 миллион дол-
лар белгиланди. Шунинг ўзи ҳам АҚШ террор-
чиликка қарши жиддий кураш бошлаганидан
далолатдир. Президент Жорж Буш Жаҳон савдо
маркази вайронлари олдиде америкалик-
ларга мурожаат қилар
экан, ушбу муҳиш жино-
ятни амалга оширган
террорчилар жазосиз қолмаслиги, Афғонис-
тонда уя курган қўллаб қаллақасарлар, жумла-
дан, Усома бин Лодин қўлга олиниб, одил судга
топирилишини айтиди. Шундан сўнг, афғон
ериде «Толибон» ҳаракатига қарши шиддатли
қўғуллар бошланди.

Сўнгги йилларда мазкур гуруҳ томонидан
амалга оширилган қўғуручиликлар қўллаб
бегуноҳ инсонлар ёстигини қуритгани сир
эмас. Террор дунёнинг деярли барча нукта-
ларини исканжага ола бошлагани аён эди. Жаҳон
ҳамжамияти террорнинг даҳшати, хавфи не-
чоғли катта ва муҳиш эканини 11 сентябр
воқеаларидан сўнг тушуниб этди. Бугун тер-
рорчиликка қарши кураш бўйича халқаро ка-
лолицияга қўйилаётган давлатлар сони ошиб
бораётгани ҳам бежиз эмас.

Ҳабарларга қараганда, Усома бин Лодин
нафақат «Ал-Қоида», балки «Абу Сайёф» ва
«Хизбуллоҳ» каби жиний уюшмаларни ҳам
молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватлаб туради.
Филиппин ёки Яқин Шарқда қўғуручилик
ҳаракатлари ҳеч яқун топмаётганининг сабаб-

ларидан бири ҳам ушбу гуруҳларнинг молия-
вий жиҳатдан яхши таъминланаётганидир.
Умуман, террорчи ташкилотлар бир-бири
билан чамбарчас боғланган. Уларнинг илдизини
қуритиш учун, ҳозир кўп таъкидланаётганидек,
аввало, молиявий манбаъларни йўқотиш ло-
зим. Шу боис, халқаро ҳамжамият томонидан
банклардаги террорчиларга тегишли ҳисоб
рақамлари ёпиб қўйилмоқда.

«Фокус» журналининг ёзишича, «Ал-Қоида»
гуруҳида турли касб эгалари, мукаддам жино-
ят содир этиб, айна пайтда қидирувда бўлган
шахслар тўпланган. Мақолада гуруҳда муҳим
ўрин тутувчи 22 киши номи келтирилган. Улар
турли мамлакатларда фаолият юритади ва ҳар
бирига турли вазифалар юклатилган. Мисол
учун, собиқ полициячи Муҳаммад Отиф Усома
бин Лодиннинг ўнг
қўли бўлган. Қўғуру-
чиликлар режаси ҳам
асосан шу шахс томо-
нидан ишлаб чиқилган.
Шунингдек, журнал-
нинг ёзишича, Англия
полициясининг собиқ
ходими Анас ал-Либий
ва жиноят оламида
Ахмад лақабига билан
машҳур бўлган Ахмад
Халфан Жайлоний
АҚШнинг Кения ва
Танзаниядаги элчи-
оналариде содир этил-
ган қўғуручиликка бе-
восита бошчилиқ қил-
ган. Бундан ташқари,
гуруҳ таркибиде бир
қанча олимлар ҳам фаолият юритади. Мас-
алан, Фозил Абдулла Муҳаммад компьютер
дастурлари бўйича

йирик мутахассис сана-
лади. У беш тилда бе-
ма-
лол гаплаша олади. Маълумотларга қараган-
да, Фозил турли жойларда Ёигирма хил исм
билан яшириниб юради. Ёиги гуруҳда ўзига
яраша обрўга эга бўлган мисрлик Муҳсин Му-
сои олайлик. У бактериологик қуроллар бўйи-
ча мутахассисдир. Айрим манбаъларга қўра,
ҳозир у Афғонистонда яшириниб юрибди.

Таъкидланганидек, бу жиноятчилар учун 5
миллион доллардан пул ваъда қилинган. АҚШ
махсус хизмати ходимлари ҳозир асосий кўни
«Ал-Қоида» аъзоларини қидириб топшишга қара-
ган, десак хато бўлмайди. Аммо, Афғонистонда-
ги ҳарбий ҳаракатлар қачон яқун топиши аниқ
бўлмагани каби, Усома бин Лодин ва унинг
сафдошлари қачон қўлга тушиши ҳам номаълум.
Фақат, шуниси аниқки, уларни муқаррар жазо
кутмоқда. Халқаро террорчиликни тағ-томири
билан йўқотишга қўллаб қувватлар бош қўшган
экан, «Ал-Қоида» каби уюшмалар ҳам энди узок
яшай олмаслиги тайин.

Қамолиддин БЕРДИЕВ
(ЎЗА)

ТЕРРОРЧИЛАР ЖАЗОДАН ҚОЧИБ ҚУТУЛОЛМАЙДИ

ШАРҲОЛЧИ МИНБАРИ

йирик мутахассис сана-
лади. У беш тилда бе-
ма-
лол гаплаша олади. Маълумотларга қараган-
да, Фозил турли жойларда Ёигирма хил исм
билан яшириниб юради. Ёиги гуруҳда ўзига
яраша обрўга эга бўлган мисрлик Муҳсин Му-
сои олайлик. У бактериологик қуроллар бўйи-
ча мутахассисдир. Айрим манбаъларга қўра,
ҳозир у Афғонистонда яшириниб юрибди.

Қамолиддин БЕРДИЕВ
(ЎЗА)

ЖАМҒАРМА ТАДБИРКОРГА МАДАД БЕРАДИ

Маълумки, янги ташкил этилган
деҳқон ёки фермер хўжалиқларининг
бошланғич сармояси етиш-
маслиги тўғрисида ўз фаолиятини
йўлга қўйиб олиши анча қийин ке-
чар эди. Улар маблағи йўқлиги
боис режалаштирган ишларини
амалга ошира олмай келардилар.
Вазирлар Маҳкамаси уларни янада
қўллаб-қувватлаш мақсадида шу йил 10
сентябрда «Қишлоқ хўжалиқлари-
да деҳқон ва фермер хўжалиқларини маблағ
билан таъминлаш, моддий-техник таъ-
минлаш, уларга божхона имтиёзлари бе-
риш, банк хизматлари ва бошқа хизмат-
лар кўрсатиш бўйича қўшимча чора-тад-
бирлар тўғрисида» қарор қабул қилди.
Мазкур қарор эндигона иш бошлаётган
тадбиркорлар, деҳқон ва фермерларга
иқтисодий мадад беришда муҳим аҳа-
мийат касб этади, албатта.

Республика Деҳқон ва фермер хўжа-
лиқларини қўллаб-қувватлаш жамғарма-
си раҳбари Ватан Примуков билан мах-
сус муҳабиримиз шу хусусида суҳбатлашди.
- Ватан Темирович, ушбу қарордан
сўнг тадбиркорларга бериладиган
кредитлар миқдори ортадими?
(Давоми 2-бетда)

ХУКУК

Мамлакатимизда «ерни ўз
эгасига топшириш», қишлоқ
хўжалигини бошқича-бошқич
бозор муносабатларига ўтказиш
асосида замонавий деҳқончи-
лиқни шакллантиришга эътибор
қаратилган.
Ўзбекистон Республикасининг тадбир-
корлик, деҳқон ва фермер хўжалиқлари
ҳақда қишлоқ хўжалиги ширкатлари тўғри-
сидаги Қонуни, Вазирлар Маҳкамаси-
нинг деҳқон ва фермер хўжалиқлари фао-
лиятини ташкил этиш ва таъминлаш
қўғуручилиги тўғрисидаги қарор қабул қилди.
15.9.2001 136

ФЕРМЕР
ҚОНУН
ҲИМОЯСИДА

лиятини ташкил этиш ва таъминлаш
қўғуручилиги тўғрисидаги қарор қабул қилди.
15.9.2001 136

ЮЗ БИЛАН ЮЗЛАШГАН ДАРҒОҲ

Пойтахтимизнинг сўлим ва ҳуш-
манзара гўшасида жойлашган
Шедер номидаги боғдорчилик,
узумчилик, виночилик корпора-
циясининг довуғи узок-узокларга
таралган.
Негаки, бу гўшада қўллаб қўғуру-
чиликнинг қалб кўри, юрак меҳри, заҳ-
матли ижод маҳсули бўлган қўллаб мева,
гул, узум навлари яратилиб амалиётга
таъбиқ қилинган.
Корпорациянинг қарийб
карийб минг гек-
тарга яқин майдонни эгаллаган боғу
узумзорлари сир-синоатларга бой.

Аҳамиятли жиҳати шундаки, республи-
камиз хўжалиқларини сифатли қўғуру-
чилик билан таъмин этишга муносаб ҳисса
қўшиб келаётган институт ўзининг қўғуру-
чилик бўлиши билан бу ерда катта обод-
донлаштириш ишлари амалга оширилди.
Шундай қўғуручилик сана арасида кор-
порациянинг ташкил этилиши, унинг
асосий вазифалари ҳақида тўхталиб
ўтишни лозим деб топдик.
Таъбир жоизки, Шедер номи билан
аталган корпорациянинг бу қадар шўхрат
топишида унинг уста боғбонлари таж-
рибали олимларининг ҳиссаси катта.

(Давоми 3-бетда)

ҲАМКОРЛИК

Деҳқончиликдаги кўп йиллик
тажрибадан маълумки, ҳосили йи-
ғиштириб олинган даладар ўз вақ-
тида, сифатли шудгор қилинган
тадбирдорига янаги йил ҳосилига
пўхта замин ҳозирлаш мумкин.
Зеро, халқимиз «ер ҳайдасанг, қўз
ҳайда...» деб бежиз айтмаган.
Ерни сифатли ҳайдаш эса, маълумки, кўп
жиҳатдан техниканинг, айнакча, плугнинг му-
вофиқлигига боғлиқдир. Ҳўш, бугун деҳқон-
ларимизга қанақа плуглар керак? Бу ушунга

қандай талабларга жавоб бермоғи лозим?
Мамлакатимиз тупроқ шaroитлари,
ернинг қўғуручи қуруқ ва қаттиқ бўлиши
бу борада ҳар жиҳатдан пўхта иш туту-
ши талаб этади. Норвегиянинг «Кверне-
ланд групп» компанияси мамлакатимиз
деҳқонларига ўз махсулотларини тақ-
лиф этишди. Маълумки, бу компания
қатор йиллардан буюн «Кейс» корпо-
рацияси билан ҳамкорликда иш юритиб,
ушбу русумдаги тракторларга мос плуг-
лар тайёрлаб келмоқда. Яқинда «Квер-
неланд» Ўзбекистон тупроғига мослаш-
тириб ишлаб чиқарилган беш корпусли
«LD-100-300» плугининг янги моделини
тақдим этди.

(Давоми 3-бетда)

“МЕН ЖУРНАЛИСТМАН”

Кекса қаламқаш, ўзбек журна-
листиксининг оқсоқолларидан
бири Исмоил Сулаймоновнинг
яқинда «Шарқ» нашриёт-матбаа
акциядорлик компанияси бош
таҳририяти томонидан чоп этил-
ган рисоласи ана шундай ном-
ланган.
Муаллиф ўз китобининг жанрини
«беҳаловат касбимиз ҳақида ўйлар»
деб изоҳлади. Ҳақиқатан ҳам шун-
дай. Журналистика беҳаловат, безов-
та, беором ва айна пайтда гоёта бена-
зир ва тақ-
фазил-
ларга
эга
касб. Бундан бир неча асрлар олдин
Шарқнинг буюк мутафаккирларидан
бири Кайковус «Дунёда хунарлар кўп,
аммо энг машаққатли ва шарафлиси
сўз хунари», деганда ана шуни назар-
да тутган бўлса не ажаб.

Хар ҳолда бунни кимми-ким - Исмоил
Сулаймонов яхши билади. Қарийб
ярым асрлик иходий фаолияти даво-
мида у мазкур касбнинг жамийи аччиқ
ва ширин жиҳатларини таъбиқ қилди.
Исмоил ақани биринчи ўзбек про-
фессонал журналистларидан, десак
қўс бўлади. Чунки Ўзбекистон Миллий
дорилфунуни журналистика бўлимининг
қалдирғоч битирувчиларидан бири.

(Давоми 4-бетда)

ТАЛАБЛАРИНГИЗГА БИНОАН

Юсуфжон Қизик номи Фарғона
вилоят театрининг бош режиссёри,
Ўзбекистон халқ артисти, Давлат
мукофоти соҳиби Муҳаммадсоли
Юсуфов билан суҳбат.
Муҳаммадсоли ақани «Тошкентга саё-
хат» спектаклидан кейин уни билмаган одам
қолмади, десак муволаф бўлмас. «Темир
хотин» спектаклидаги Қўчқор образида у
қилишдан бўлак актёрни тасаввур этиш қий-
ин.

- Асли Фарғона вилоятининг Тошқоқ тум-
аниданман, - дейди М.Юсуфов. - Ўқувчилик
«ТЕНИНГ
ХОТИН»НИНГ
ЭРИ

(Давоми 4-бетда)

“ПАХТАБАНК” - СИЗГА ҚОИМО ҲАМКОР ВА МАСЛАҲАТЧИ!

ЖАМҒАРМА ТАДБИРКОРГА МАДАД БЕРАДИ

(Боши 1-бетда)

-Албатта. Эндиликда "Бизнес-Фонд"нинг давлат мулкни хусусийлаштиришдан тушган маблағларининг, шунингдек, бизнинг Жамғарма-мизнинг ҳам кредит ресурсларининг камида 50 фоизи ҳар йили микрофирмалар ва кичик корхоналар, юридик шахс маконида эга бўлган деҳқон ва фермер ҳўжаликларига кредит беришга йўналтирилади.

Бунинг учун кредит олишни истовчилар давлат рўйхатидан ўтказилгандан кейин 6 ой ичда тегишли буюрт-маномалар билан ўзларига хизмат қилувчи банкларга мурожаат қилишлари лозим. Олинган бошланғич сармоя уларнинг ўз фаолиятини бошлаш учун айланма маблағларни шакллантириш, асбоб-ускуналар сотиб олиш ва бошқа хайрли мақсадларда нихоятда катта ёрдамдир.

-Эндигина иш бошловчиларга кредит қанча муддатга ва миқдорда берилади?

-Уларга оёққа туриб олишлари учун бериладиган кредитларнинг йиллик устама фоизи имтиёзли бўлиб, Марказий банкнинг қайта молиялаш ставкасининг олтидан бир қисми миқдорда белгиланган. Бу маблағлар муддатни ўзайтириш ҳуқуқисиз 3 йилгача бўлган муддатга микрофирмалар ва юридик шахс маконида эга бўлган деҳқон ҳўжаликлари-га энг кам ойлик иш ҳақининг 150 баравари миқдоригача, кичик корхоналар ва фермер ҳўжаликларига эса энг кам ойлик иш ҳақининг 300 баравари миқдоригача, фойзалар тўлашни 12 ойгача кечиктириш ва асосий қарзни кредит олингандан сўнг 18-24 ой ўтгач қайтаришни бошлаш шарт-

лари билан берилди.

-Демак, келгусида сизларга анча-мунча маблағ ҳам керак бўлади, шундайми?

-Ха, ҳукуматимизнинг ушбу қарорини бажариш учун авваламбор Жамғарманинг ресурс маблағларини кўпайтиришга доир чора-тадбирларни амалга ошириш зарур, албатта. Маълумки, Президентимизнинг 1997 йил 18 мартдаги Фармонида ва Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 25 октябрдаги қароридан Республика Деҳқон ва фермер ҳўжаликлари кўллаб-қувватлаш Жамғармаси маблағларини шакллантириш мабала-ридан бири этиб мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган деҳқон ва фермер ҳўжаликларидан ундириладиган ер солигининг 5 фоизи миқдоридан ажратмалар белгиланган эди.

Лекин, айрим меъёрий ҳужжатлар-га кўра фермер ҳўжаликлари 1999 йилнинг 1 январидан ягона ер солиғи тўлашга ўтиши муносабати билан 50 мингдан ортиқ фермер ҳўжаликлари Жамғарманинг ресурсларини тўлдир-ишга ҳисса қўлишдан четда қолиб кетдилар. Чунки, шу вақтгача ягона ер солигиндан Жамғармамизга ўтказила-диган ажратмалар миқдори кўрсатил-ган ҳужжат йўқ эди. Мазкур қарорда эса Жамғарма маблағларини шакл-лантиришда фермер ҳўжаликлари-нинг улуши, яъни ягона ер солигиндан ажратиладиган маблағ миқдори 2,5 фоизи этиб аниқ белгилан қўйилган. Бу жамғармамиз ресурс маблағини кўпайтиришга олиб келади.

-Бундай кредитлар ҳаммага берилаверадими?

-Йўқ, Шунинг таъкидлаб ўтишим ке-ракки, Жамғарма томонидан тижорат

банкларидан очилган кредит линия орқали кредит олувчи деҳқон ва фер-мер ҳўжаликлари биринчи навбатда Деҳқон ва фермер ҳўжаликлари уюш-маси аъзоси бўлишлари ҳамда Жам-ғармамиз ресурсларини тўлдир-иш учун унга ер ва ягона ер солигиндан ажратмаларни мунтазам тўлаб кела-ётган бўлишлари шарт.

-Демак, уларнинг солиқ инти-зомига янада кўпроқ риоя этиши лозим.

-Худди шундай. Эндиликда солиқ тўловчи фермер ҳўжаликлари Жам-ғармага тўлашни керак бўлган маб-лағларини ягона ер солиғи тўлаш учун белгиланган тартибда ва муддатлар-да, яъни ҳар йилда икки марта – 1 июль ва 1 декабрда тўлайдилар. Улар солиқ органларига тақдим этадиган ягона ер солиғи бўйича ҳисоботлари-да Жамғармамизга тўлашни керак бўлган 2,5 фоиз миқдоридан маблағ алоҳида сатрда акс эттирилади. Шу солиқни тўлаётганларидан иккита тўлов топширигини тўлдир-адилар: биттиси – бюджетга тўлашни керак бўлган солиқ суммасининг 97,5 фоиз-и миқдоридаси. Иккинчиси эса Жамғармага тўлашни керак бўлган солиқ суммасининг 2,5 фоизи миқдо-ридагисидир. Бунинг учун тижорат банклари бўлинмаларида фермер ҳўжаликлари Жамғарманинг мах-сус ҳисоб рақами ҳақида кўргазмал-и воситалар орқали маълумот берили-ши керак. Юридик шахс ҳисобланган деҳқон ҳўжаликлари ҳам ер солигини тўлаётганларидан иккита, яъни бири бюджетга тўланадиган ер солиғи сум-масининг 35 фоизига, иккинчиси эса жамғармага ўтказиладиган 5 фоизи-га тўлов топширигини тўлдир-адилар.

Юридик шахс бўлмаган деҳқон ҳўжаликлари эса ер солиғини ва ўзла-ри эгаллаб турган ер участкалари учун Жамғармага ажратмаларни дав-лат солиқ органлари томонидан ёзиб бериладиган билдиришномалар асо-сида тўлайдилар ва улар ҳам иккита қвтанцияни тўлдир-адилар - 95 фоиз бюджетга, 5 фоизи жамғармага.

-Улардан айримлари бу солиқ-ни тўламай юриши ҳам мумкин-ку?

-Шунинг учун ҳам фермер ҳўжа-ликларидан ундириладиган мазкур солиқлардан Жамғармага ўтказила-диган ажратмалар ҳам бюджетга мажбурий тўловларга тенглаштирил-ган бўлиб, солиқлар тўғрисидаги амалдаги қонунларга мувофиқ бажари-лиши керак. Жамғармага белги-ланган муддатларда ўтказилмаган ажратмалар учун уларга нисбатан солиқларни ўз вақтида тўламаганлар-га сингари жазо чоралари қўлланила-ди. Буни деҳқон ва фермерлар унут-масликларидан даркор.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш лозим-ки, деҳқон ва фермерлар Жамғарма-га тегишли ажратмаларни ўтказишда ҳеч қандай қўшимча харажат қилиш-майди. Ер солиғи ёки ягона ер соли-гини тўлаш пайтида факатгина иккита алоҳида тўлов топшириқларини тўлдир-ишга вақтлари кетади, холос. Лекин, Жамғарма ресурслари кўпай-иши натижасида бу ажратмалар деҳ-қон ва фермерларимизга имтиёзли кредитлар сифатида қайтиб боради, уларга молиявий ёрдам бўлади. Зеро, жамғармамиз олдига қўйган мақсад ҳам шундай.

Сўхбатдош:
Тоҳир ДОЛИЕВ.

Дўстлик туманидаги "Ок олтин" ҳўжалиги ҳудудида фаолият кўрсатаётган "Янгибой ота" фермер ҳўжалиги бу йил галладан яхши ҳосил етиштириб, салмоқли даромад кўришга муваффақ бўлганди. Фермер Янгибой Ҳақимов (суратда) пахтачиликда ҳосилдорлиқни 35 центнердан ошириб, бу соҳада ҳам ибрат кўрсатди.

Б.НОРКУЛОВ олган сурат.

МАҲСУЛОТ - ХОРИЖГА

"Ок олтин" туманидаги "Сардоба" пахта тозалаш акциядорлик жамияти ишчилари янги ҳосилдан 2094 тонна қимматли сонаот хомашёсини қайта ишлаб, 683 тонна сифатли тала олишди.

- Олинган толаннинг ақсариёт қисмини хорижга экспорт қиламиз, - деди жамият раҳбари Т.Норкулов. Айни пайтда тумандаги **ШИЖОАТ** 12 та йирик ҳўжалик ва 184 та фермер ҳўжа-350-400 тонна хомашё етказиб берилаётди. Асосий мақсади-миз пешона тери билан етиштирилган ҳосилни пешма-пеш қабул қилиш, уни сақлаш ва ўз вақтида қайта ишлов беришдан иборат, деди Т.Норкулов сўзининг якунида.

"Туркистон-пресс"

ОТ ЎРНИНИ ТОЙ БОСАР

Яқинда Аскар ота Эгамовнинг 75 ёшга тўлиши муносабати билан бўлиб ўтган камтарона тадбирда иштирок этдим. Эл фаровонлиги, юрт истиқболи йўлида ҳалол тер тўкиб меҳнат қилган отанинг тўйи Ҳозирда қишлоқнинг катта байрамга айланиб кетди. Бу табиий ҳол, албатта. Чунки, халқимиз ўз жонқуярларини, фидойи фарзандларини доимо эъзозлаб келган.

Аскаржон ота ўзининг меҳнати тўғрисида қишлоқнинг олқишига, ҳурматига сазовор бўлган инсонлардан бири. Қишлоқ аҳли ота билан ҳақли равишда фахрланади. Мен бу ерда бошқа бир нарса ҳақида, Аскаржон отанинг ўз умр йўлдоши билан воғга етказган фарзандлари ҳақида бироз фикр юритмоқчиман. Ҳақиқатан ҳам Чўл лочини дейишга арзийдиган ўғли – пахтакор Гиёсиддин Эгамов тўрсида ҳикоя қилмоқчиман. Бир неча йиллардан бери Марказий Фарғона чўлларида мўл ҳосил йиғиб олаётган Учқўприк тумани Охунбобоев номили ширкат ҳўжалигининг бош пудратчиси Гиёсиддин Эгамовни **ИБРАТ** мард, жасоратли чўлқувар ўғлонлар қаторига қўшсак арзийди. Ўз-ўзидан аёнки, чўл шароитида пахтачилик билан шугулланиш, мўл ҳосил етиштириш чакана юмуш эмас. Гиёсиддин етакчилик қилаётган жамоа аъзолари эса анча йиллардан бери ана шу шарафли юмушнинг уддасидан чиқиб келмоқда. Бу йилги пахта мавсумида ҳам улар катта зафар қўқдилар. 31 август кунёқ, мазкур пудратчилар жамоаси галаба рапортига имзо чеқдилар. Ватан пахта омборига 152 тонна "ок олтин" тўқилди. 55,3 гектар ердан кўтарилган ҳосилдорлик деярли 28 центнерини ташкил этди.

Бу чўлқувар пудратчилар жамоасининг мамлакатимиз Мустақиллигининг 10 йиллигига муносиб совғалари бўлди. Мен камтар, пахта етиштиришда янги-янги довлонлар олиш ўй-орзуларида юрган Гиёсиддин билан учрашганимга анча кунлар бўлиб кетди. Ушанда бош пудратчи жамоаси пахта далаларидан қўшимча равишда режаларидан ошқ яна бир неча тонна "ок олтин" йиғиб олишларини, ҳосилдорлиқни эса гектарига 35 центнерга етказишни айтган эди.

Учқўприкда бўлганимда пахтачилик тақдирини Гиёсиддин сингари азамат ўғлонлар қўлида эканлиги тўғрисида мароқ билан сўзлаб беришган эди. Мен ҳам уларнинг ушбу юксак мажбуриятини албатта, ундайли олишларига ишонган эдим. Яқинда туман деҳқонлари давлатга салкам 24 минг тонна пахта топшириб, йиллик режани шараф билан адо этдилар.

Ватанимизнинг буюк келажагини яқинлаштираётган Гиёсиддин Эгамовдек чўл лочинлари доимо омон бўлишсин. **Талъат СОЛИЕВ, журналист.**

ИСЛОҲОТНИ КИМ ҚАНДАЙ ТУШУНАДИ?

Пудратчи ўз ҳақ-ҳуқуқларини қай тарзда билади? Улар билан тузилаётган шартнома шартларининг бажарилиши қандай? Умуман, қишлоқда иктисодий ислохотларнинг бориши талаб-га жавоб берадими?

Сурхондарё вилоятида бўлиб ўтган қишлоқ ҳўжалигида иктисодий ислохотларни чуқурлаштиришни жадаллаштириш масаласига бағишланган семинар-мунозарада шу ва бошқа саволларга жавоб топишга ҳаракат қилинди. Унда 2001 қишлоқ ҳўжалиги йилида иктисодий ислохотларни чуқурлаштириш юзасидан қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши атрофлича таҳлил этилди. Пудратчилар билан тузилган шартномаларнинг бажарилиши аҳолига, вилоятда амалга оширилаётган ишларнинг мониторингини ақунларига, йил давомида йўл қўйилган хато ва камчиликларга эътибор қаратилди.

АНЖУМАН

МИНИБАНК МИЖОЗГА ҚАМКОР

"Пахтабанк"нинг Эллиқликча туман бўлими қишлоқда иктисодий ислохотларни чуқурлаштиришда муайян ютуқларни қўлга киритмоқда.

Бўлим томонидан мини-филиаллар ташкил этилиши фикримизнинг ақол далилидир. "Бўстон" фермер ҳўжаликлар уюшмасидаги 176 нафар фермерларга хизмат кўрсатиш мақсадида дастлабки мини-филиал очилган эди. Утган қисқа муддатдаёқ фермерлар ҳисоб-китоб ишлари бутунлай ахширланди, барча операциялар икки баробар тезлашди. Ҳозир

Мижозлар сони ўтган тўққиз ойи давомида 370 нафарга кўпайганини таъкидлаш зарур. Жамоа **ДАВР** аҳоли-даги буюш маблағларни жалб қилишда ҳам диққатга сазовор юмушларни адо этмоқда. Жумладан, "Аср совғаси", "Нафақа", "Ок олтин", "Фаровонлик", "Ҳосил" сингари омонат турлари кенг меҳнаткашлар оммаси орасида катта қизи-

Мавжуд муаммолар, уларнинг ечилларини топиш учун вилоят қишлоқ ҳўжалигида иктисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш бўйича 2002 йилда қилинадиган ишлар дастури белгиланб олинди. Ушбу семинар-мунозарада республика Адлия ҳамда Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазир-ликларининг раҳбар-мутахассислари, вилоят ҳокимлиги, адлия бошқармаси, ҳўжалик суди вакиллари, иктисодий ислохотларни чуқурлаштириш бўйича комиссия аъзолари, АСМ қарашли ташкилотлар раҳбарлари, туманлардаги мутасаддилар иштирок этдилар.

Ана шу мавзудаги семинар Андижон вилоят-ида ҳам бўлиб ўтди. Келгусида бундай тад-бирларни Қорақалпоғистон Республикасида ва бошқа вилоятларда ҳам ўтказиш режалаш-тирилган.

Р.ШЕРАЛИЕВ

Азалий Питнак қи-ларидида жойлашган, воҳада ягона бўлган шакар за-водида иш қизган. Че-раларда мамнулик се-зилади. Негаки, бу йил келаётган маҳсулотнинг миқдори мўл, қандлили-ги юқори.

Бу эса деҳқонларимиз янги экин – қанд лавлаги етиштиришининг ҳам ҳадиси-ни олаётганидан дарақдир.

-2001 йилда туман ҳўжаликларининг 10000 гектар майдонига қанд лавлаги уруғи экилган бўлиб, 220000 тонна хом ашё олиш кўзланмоқда, - дейди биз билан сўхбатда завод директори Қутли-бой Ҳўжамуродов. - Ҳозирда кунига 2000 тон-

"ХОРАЗМШАКАР"ДА ИШ ҚАЙНАР

надан ошқ лавлагини қабул қилиб, шунинг 1700-1800 тоннаси қайта ишланмоқда. Қувончли томони, деярли барча ширкатлардан келаётган маҳсулотнинг қандлилик даражаси юқори – 16 фоизни ташкил қияпти. Гур-лан туманидаги "Намуна", Богот туманидаги "Бо-гот", Питнак шахрига қарашли "Ўзбекистон" ширкат ҳўжаликлари хар гектар экин майдонидан 300-350 центнерга яқин-лаштириб ҳосил олаёт-

ИЗЛАНИШ

ганлиги бу йилги ишлаб қиқарадиган маҳсулотни-мизнинг мўл бўлишидан дарақ беради. Сифатли хом ашё деҳқонларга кат-та фойда келтираётди. Шакарлилик даражаси 15,5 фоиздан юқори қис-ми учун қўшимча ҳақ тўланмоқда. Ўтган йил мавсумида қабул қилинган 92 минг тонна қанд лавла-гининг қандлилиги юқори бўлганлиги учун 80 мил-лион сўм қўшимча пул тўланган эди. Бу йил ана шу сумманинг янада кўп

бўлиши кўзланмоқда. За-воднинг ишлаш мавсумини ўзайтириш, яъни уни ноябр-май ойларидан ҳам ишлаш-и учун Америкадан хом ша-карни қайта ишловчи ас-боб-ускуналар келтириб ўрнатилган. Айни пайтда жиҳозлар синовдан ўтқа-зилмоқда. Демак, ана 380 нафар киши иш билан таъ-минланади, халқимиз дас-турхони шакарга сероб бўлади.

Холмурод ҚУРБОНОВ. СУРАТЛАРДА: тайёрлов-чеҳи етакчиси Ислам Ке-жаев ва шу бўлинмадаги қайноқ иш жараёни.

НАМАНГАН ХАБАРЛАРИ

"ОЛТИН ВОДИЙ" ОДИМЛАРИ

Сатторхоннинг тадбиркорликка кўл урганига ҳам 13 йил бўлди. У Хаваровск политехника институ-тини битиргач, ўша ерда "Гурман" номи-ли кооператив очди, ўзининг қаҳвахонала-ри ресторанилари бор эди.

Иши қуришиб кетди, ега-ни олдида, емагани кетида деганларидай...

-У пайтларда ёш эдим. "Ўзга юртда шох бўлгунча ўз юртингда гадо бўл" деган гапининг мағзини кейинроқ фахмладим.

Хуллас, етти йил бурун у Норинга қайтиб, "Олтин водий" фирмасини ташкил этди, кейинчалик корхона фермер ҳўжалигига айлан-ди. Ўшандан буён Саттор-хон Жақбаров пахта экади, бир йил ҳам ер чизиб қолга-ни йўқ.

Бу мавсумда ҳам 153 тонна пахта йиғиштириб олди. 42 гектар майдоннинг ҳосилдорлиги 33 ўрнига 37 центнердан ошиб кетди. Даромад эса 18 миллионга қараб борапти.

Икки қаватли "офис"ни битказган фермер 2,5 гек-тар ерга бозор қурмоқчи. -Яна 20-25 кишини иш билан таъминлайман, - дей-ди тадбиркор.

Ҳозир "Олтин водий"да 60 киши ишлаб турибди.

ИККИ ҲИССА

Гўшт ишлаб чиқа-ришга ихтисослашган Нориндаги "Зиё" фермер ҳўжалиги беш ёшга тўлди. Ҳозир бу ерда 40 беш бўрдоқ зооветери-нари қондалари асо-сида парваришлан-моқда.

-Шартнома бўйича 4,5 тонна гўшт етказиб бери-шимиз керак эди, - дейди ҳўжалик раҳбари Юнус Жўраев. - Ҳозиргача бу кўрсаткич 7 тоннадан ор-ти. Насиб қилса, йил охири-гача буни 9 тоннага етказа-миз.

"ЯНГИ ҲАЁТ"ДА ЯНГИЛАНИШ

Косонсой тумани-даги "Янги ҳаёт" шир-катлар уюшмасидаги иктисодий инкироз шу қадар чуқурлашиб кетгандики, газак ол-ган дарад санақиядан ҳам "шифосини топ-мади". Шу йил боши-да унинг ер-мулки асосида 24 та янги фермер ҳўжалиги ташкил этилди.

Аммо мулкдорлар шир-катнинг 48 миллион сўмлик қарзидан ҳам "на-сибдор" бўлишди. Ўтмишдан яна бир "есда-лик" - "Янги ҳаёт" номи-ни ҳам олиб, атрофига уюш-дилар.

"Янги ҳаёт" фермер-лар уюшмасининг ўн ой-лик тажрибасини бутун бир мактаб дейиш мум-кин. Аввало шунин айтиш керакки, пахта эканан 17 ёш фермер ҳўжалиги-нинг ҳаммаси йигим-те-римни муваффақиятли ақунлади. Биргина "Иқбол-2001" мисолида олаётган бўлса, шарт-нома режаси 125 фоизга адо этилди. Даромад биргина пахтанинг ўзи-дан 3,6 миллион сўмга етди. Ширкат ҳўжалиги-нинг қарзидан теккан 1 миллион 550 минг сўмлик "улуш" ҳам тўлан-ди.

Умуман, 48 миллион сўмлик неча йилги қарзни фермерлар узиб бўлишди. -Фермер ҳўжалиги деҳ-қончилар ва чорвачиликда энг маъқул усул эканини ҳаётнинг ўзи аққол кўрса-тиб қўйди, - дейди "Янги ҳаёт" фермерлар уюшма-си раиси Шамсиддин Сат-торов.

Раиснинг гапига қўшим-ча қилиб шунин айтиш мум-кинки, ширкат ҳўжалигини салкам қирқ киши бошқа-рарди. "Янги ҳаёт" фер-мерлар уюшмаси раҳбари-яти эса атиги 6 кишидан иборат.

Рустамжон УММАТОВ

ЮЗ БИЛАН ЮЗЛАШГАН ДАРГОҲ

(Боши 1-бетда)

1898 йилда Туркiston қишлоқ ҳўжалиги тажриба станцияси негизда ташкил этилган институт мамлакатимиздаги энг тўнғич илм даргоҳларидан бири ҳисобланади. Бу даргоҳни сурункасига 37 йил давомида Рихард Шредер бошқарди. Тажрибали олим асосан пахта, шол, буғдой, жўҳори ва бошқа қишлоқ ҳўжалиги ўсимликлари устида илмий изланишлар олиб борди. Тажриба станцияси 1947 йилга келиб Шредер номидаги мева-резавор институтига айлантирилди.

Мамлакатимиз истиклолга эришган, мавжуд мева ва узум кўчати етиштирувчи ҳўжаликлар институт ихтиёрига ўтказилди. Ҳўжаликларнинг институтга бириктирилиши кўчатлар навларининг яхшиланишига, моддий-техника базаси билан мустаҳкамлашга, янги боғларни ташкил қилишга олиб келди.

1995 йилгача институт сифатида фаолият кўрсатиб келган "Мева-шарбат" номли боғдорчилик, узумчилик ҳамда виночилик илмий-ишлаб чиқариш корпорациясига айлантирилганидан сўнг янада жонланди. Бу ерда иш юритишнинг янги усуллари жорий этилиб, қўллаб мева-узум навлари яратилди. Айни кунларда корпорацияга 23 та ташкилот бириктирилган. Шулардан 7 таси илмий ташкилотлар бўлса, қолган 15 таси синов-тажриба ҳўжаликлари.

Институт шохобчаларида, тажриба станцияларида 30 га яқин бўлим ва лабораториялар мавжуд. Ҳозирда илмий-ишлаб чиқариш корпорацияси коллекциясида 2500 навадаги олма, нок, ўрик, 1250 навадаги узум, 152 навадаги ёнғок, ўнлаб анор, анжир, хурмо, цитрус мева навлари мавжуд.

Умуман олганда, корпорациянинг жами 18 минг гектардан ошқир ер майдони бор. Илмий ходимларнинг меҳнати самараси ўлароқ мамлакатимиз ҳўжаликларида 20 минг гектардан ортиқ боғ ва тоқзорлар барпо қилинди. Яратилган 5 турдаги янги винонинг 2 таси халқаро

танловларда олтин медал олишга сазовор бўлди. Шунингдек, "Гулб", "Офарин", "Малочат" сингари навларига эса давлат Сифат белгиси берилди.

Жамоа аъзолари корпорацияга энг кўп меҳнати сингган инсонлардан бири академик Махмуд Мирзаевни ҳар гал эслашганда бир ҳақиқатга тўла амин бўлишди, мард, валлоҳи инсонлар ҳар кунни туғилвермас, танти одамлар ҳақде учрайвермас экан.

Махмуд Мирзаев югуриб, елиб, куйиб-ёниб, самарали яшаб ўтди. У киши 1949 йилдан то умрининг сўнги кунигача 51 йил Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик, виночилик корпорациясига раҳбарлик қилди. Ажойиб устоз, меҳрибон ота, содиқ дўст, фидойи инсон вазифасини ҳалол адо этди. Натижада у 400 дан ортиқ асарлар яратиб, шунча фан номзодлари ҳамда ўнлаб фан докторларига устозлик қилди. Яратилган 16 навадаги мева, 20 турдаги узум, 22 хил гул навлари ҳар гал Махмуд Мирзаевни эслатиб туради.

Бундан ташқари мамлакатимиз боғдорчилиги, узумчилигига муносиб хисса қўшган олимлар номини ёдга олиб ўтишни лозим деб топдик. Булар Василий Кузнецов, Сайфитдин Эшонхоннов, Убайдулла Сайдалиев, Суома Ягудина, Череватенко, О.Афанасьев, О.Кулков, Амина Шредер, Мирвоҳид Собиров, Хабиб Аминов, Ҳожи Мурод Уломонов, Тургут Муҳаммадхон, Собир Шарипов ва бошқалардир. Бу заҳматқаш олимларнинг ишларини бугунги кунда муносиб издошлари давом эттиряпти.

Ҳозирга келиб "Мева-шарбат" деб номланган боғдорчилик, узумчилик ҳамда виночилик илмий-ишлаб чиқариш корпорациясига академик Махмуд Мирзаевнинг ўғли Мирмаксуд Мирзаев раҳбарлик қилиб келмоқда. Биз корпорациянинг кўп сонли жамоасини яқинлашиб келаётган кўтүлг ўзи йиллик тўйи билан чин қалбдан савимий муборакбод этиб қоламиз.

Улуғбек ЖУМАЕВ,

"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Кибрай туманидаги "Турон" ширкат ҳўжалиги миришкорлари ҳосилини саранжомлаб олиб, кузги юмушларни адо этмоқдалар. Тажрибали соҳибкор Исмоил Ҳикматов (суратда) тоқларга шакл бериш сир-асорларини ёшларга кўч билан ўргатиб, уларда боғбонликка меҳр-муҳаббат уйғотаяпти.

Ф.АБДУРАСУЛОВ олган сурат.

БЕДА – ОЗУҚА ВА ЎҒИТ МАНБАИ

Сугориладиган ерлар унумдорлигини ошириш энг долзарб вазифалардан бири. Республикаимизда сувли ерлардан доимий равишда фойдаланишга тўғри келмоқда. Ерга дам беришнинг деярли имконияти йўқ. Узок давр мобайнида ерга асосан минерал ўғитлар берилиб, шунинг ҳисобига ҳосил олиб келинган. Натижада ерлар унумдорлиги пасайиб кетганининг ғувоҳи бўлиб турибмиз. Тупроқ унумдорлигини ошириш ёчимликларида бири, қолаверса энг қўлай ва арзон омилли – бу далавларимизнинг маълум қисмига беда экишдир.

Ҳўш, беданинғ ижобий хусусияти нимада? Маълумки, беда экилган майдоннинг устки қисмига ўз йил давомида чўқур ишлов берилмайди. Бу даврда ерда чувалчанглар кўпайиб, унинг 30-40 сантиметр устки қатламини боғтайди. Иккинчидан, беда экилган майдонларда бегона ўтлар йўқолиб кетади. Вилт касаллиги билан зарарловчи вирусларнинг ривожланишига имконият бўлмайди. Айни ларда қўсақ шираларининг бўлган фойдали хашаротлар кўпайиб, қўшни пайкалдаги зараркундаларни йўқотди ва уларнинг ривожланишига йўл қўймайди.

Агар беда барча агротехника қоидалари асосида экилиб, ишлов бериб борилса, учинчи йилда ҳар бир гектар ерда 300 килограммгача азот моддаси ҳосил бўлади. Иккинчи йилдан бошлаб эса ернинг шўрини камайтиради, чунки беда ер ости сувларининг юқорига кўтарилишга йўл қўймайди. Бундан ташқари ер остида қолиб кетган ўсимлик қолдиқлари чириб, заминнинг гумус қатламини боғтайди. Беда ўз илдизли ўсимлик бўлиб, унинг буғзи атрофига ҳар хил моддаларни тўплаб боради. Бедапоҳ бузилганда бир гектар ерда камида 20 тонна илдиз пояси қолиб, ернинг гумус қатламини янада боғтайди. Шунинг учун бедадан кейин бошқа экин екилганда ўғит ва сув сўрифи камроқ бўлиб, 4-5 йилгача яхши ҳосил олинмоқда.

Афзалликлардан яна бири шундаки, ширкат, фермер ва деҳқон ҳўжаликларининг қорваси мўл озуқа билан таъминланиб, ҳар йили далавлари маҳаллий ўғитлар билан таъминлаш имкони яратилади. Катта ёшдаги бир бош қорамол йилгача камида 5,5 тонна атрофда маҳаллий ўғит беради. Қолаверса, беда барча турдаги қорва молларининг асосий озукаси ҳисобланиб, халқимизнинг қорва маҳсулотларига бўлган талабини қондиришда муҳим аҳамият касб этади. Бу масалага жиддий ёндашиб, сувли ерларга режалаштирилган бедани агротехника асосида экиш яхши йўлга қўйилса, тупроқ унумдорлигини ошириш, қорва озукасини кўпайтириш имконияти яратилади.

Ё.ШУКУРОВ,

Б.УМАРОВ,

Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги қорва озукаси етиштириш бошқармаси бош мутахассислари.

ХАЙРИЯ ЁРДАМИ

"Соғлом авлод учун"

халқаро хайрия жамғармаси Андижон вилояти бўлими мутасаддилари вилоят тугруқхона мажмуида жами қиймати 600 минг сўмликдан зиёд замонавий тиббий ускуналар, жиҳозлар, дори-дармон ва боғлаш воситаларини тақдим этишди.

- Оналар ва болалар йили-

"Туркестон-пресс"

да мурувват уйларида, махсус даволлаш ва болалар муассасаларига қўллаб бегараз ёрдамлар кўрсатилди.

- деди жамғарманинғ вилоят бўлими раиси Шамсиддин Юсупов. Унинг таъкидлашича, бундай рағбатлар ёрдамга муҳтож кишиларга ва фақат аниқ манзилларга кўрсатилляпти.

ЗАМОНАВИЙ ДЕҲҚОНЧИЛИК ТАЯНЧИ

Қишлоқ ҳўжалиги ривожини техника воситаларисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Шу боис мамлакатимизда соҳани илғор техника ва технология билан таъминлаш, ривожланган давлатлардан замонавий машиналарни келтириш, бир сўз билан айтганда, деҳқоннинг оғирини енгил қилишга алоҳида эътибор берилляпти. Айниқса, бу борада муҳим ҳужжатларнинг қабул қилиниши соҳа келажагига пойдевор бўлди.

Ўтган йилнинг 31 октябрида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг қишлоқ ҳўжалигига техникавий хизмат кўрсатиш қорхоналари уюшмаси - "Ўзагроماشсервис"ни ташкил этиш тўғрисидаги Фармони қабул қилинган эди. Бу муҳим ҳужжатга агросаноат тизимида иқтисодий ислохотларни янада чўқурлаштириш, қишлоқ ҳўжалигига товар ишлаб чиқарувчиларга кўрсатиладиган механизациялаштирилган хизматлар даражаси ва сифатини ошириш, қишлоқ ҳўжалиги техникасига сервис хизмати кўрсатиш ва таъмирлашнинг тақомиллаштиришга қаратилган катта эътибор, деб баҳо берилди.

Ҳўш, ўтган давр мобайнида уюшма томонидан қандай ишлар амалга оширилди, у зиммасига юклатилган вазифаларни қай даражада урдалай олди, ҳозирда қишлоқ ҳўжалиги субъектларига қайси турдаги хизматларни кўрсатмоқда, умуман, соҳа истиқболи ҳақида нималар дейиш мумкин? Ўза мухбири "Ўзагроماشсервис" уюшмаси раиси ўринбосари Саидхамд СУЛТОНОВга ана шундай саволлар билан муножабат қилди.

- Дарҳақиқат, мамлакатимизда Президент Ислам Каримов раҳнамалигида қишлоқ ҳўжалиги ривожига алоҳида эътибор берилмоқда, - дейди С.Султонов. - Соҳада иқтисодий ислохотлар энчил давом этляпти. Айниқса, кейинги йилларда соҳага ўнлаб турдаги замонавий техника келтирилганлиги эътибор молик. Ўз

чақириш режалари бажарилиши ҳисобига қорхона 41 миллион сўмдан зиёд соф фойдага эга бўлди.

Янги мавсумга ҳам пухта ҳозирлик қўрилди. Қорхона қошидаги ҳамда жойлардаги қабул пунктлари ёздаёқ янги ҳосилни қабул қилиб олишга тахт қилиб қўйилди. Бугун қорхонада иш қизибди.

Энг аввало, пахта ҳосилини қабул қилиб олиш ва сақлаш

новбатиди, бу агрегатлардан унумли фойдаланиш, уларни доимо шай ва жамланган ҳолда сақлаш ҳамда машиналарга сервис хизматини юқори даражада кўрсатиш талаб қилинади. Ҳукуматимиз бундай масалаларнинг енчимини топиш мақсадида "Ўзагроماشсервис" уюшмаси фаолиятини ташкил этиш масалалари тўғрисидаги қарорини қабул қилди.

Уюшмамиз иши олдинги "Ўзқишлоққўжаликташминотузаитиш" давлат-кооператив қўмитаси фаолиятидан тубдан ўзгаририлди. Уюшмамиз таркибиди 13 та машина-трактор парк ҳудудий бирлашмалари фаолият кўрсатмоқда. Ҳозирда МТПлар томонидан қишлоқ ҳўжалик қорхоналарига йиғирма турга яқин механизациялаштирилган хизмат тақдим этиляпти.

Шуниси эътиборлики, мамлакат қишлоқ ҳўжалигидидаги ишларнинг асосий қисми МТПлар зиммасига тўғри келмоқда. Уларнинг деярли барчаси ҳориждан келтирилган замонавий машина-механизмлар би-милланган таъминланган. Бу эса ишнинг сифатли бўлишини таъминламоқда.

Эътиборингизга шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида бажарилган иш кўрсаткичларини ҳавола этсам. Биз бу вақт мобайнида миҳозларимизга 50,4 миллиард сўмлик хизмат кўрсатдик. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан қарийб 40 фоиз кўп демакдир.

Яна бир рақам. "Ўзагроماشсервис" уюшмаси ишлаб чиқариш қорхоналарида 263,4 минг АҚШ доллари миқдоридида маҳсулот ҳорижага экспорт қилинди. Бошқача айтганда, бу топшириққа нисбатан 106,6 фоизни ташкил этади. Биз бу маб-лағларни МТПларнинг техник базасини янада яхшилаш, янги машиналар келтириш, техникани таъмирлаш ишларига йўналтирмоқдамиз.

Вазирлар Маҳкамасининг «2001-2002 йилларда ҳорижий инвесторларни жалб этган ҳолда қорхоналарни давлат тасар-

буридан чиқариш ва хусусийлаштириш бўйича келгусидидаги қорат-тадбирлар тўғрисида»ги қарори талабларини бажаришда Давлат мулкни бошқариш ва тад-биркорлиқни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси билан биргаликда қорхоналарни хусусийлаштиришда уларни биржа ва биржадан ташқарида сотиш режаси тузиб чиқилди.

Ҳозирда акцияларни тарқатиш ва импорт маҳсулотларини кўпайтириш мақсадида ҳорижий сармоядорлар билан музокаралар олиб боришмоқда. Бунинг самараси ўлароқ, «Наманганагроماش» акциядорлик жамияти акцияларини Чехиянинг «Интерсигма-Индустриал» компаниясига сотиш ҳисобига қўшма қорхона тузиш борасидидаги ишлар давом этмоқда. Бундай савдо-сотиклар уюшманинғ бошқа ташкилотларида ҳам йўлга қўйилган.

Тизимимиздаги барча МТП бирлашмаларида низома жағмармасидида 10 фоизгача бўлган акциялар қорхона жамоаси улушидир. Ҳозирда Андижон, Бухоро, Тошкент, Фарғона ва Хоразм вилоятлари МТПлари ўзларига берилган улушини тўлиқ сотиб олди. Шунингдек, Навоий ва Наманган вилояти МТПларининг эркин савдодаги акция захираларини тўлиқ жойлаштиришга эришилди.

Хулоса ўрнида айтиш мумкинки, соҳада иш сифатини оширишнинг энг мақбул йўли - рақобат муҳитини яратиш. Бунинг учун муқобил, яъни хусусий МТПларни кўпайтириш керак. Тўғри, бугун мамлакатимизда қўллаб ана шу турдаги қорхоналар фаолият юритмоқда. Улар билан давлат МТПлари ўртасида соғлом рақобатни вужудга келтириш керак. Бунинг учун хизмат турларининг нархлари маълум шкала асосида белгиланиши лозим. Қайси МТП хизмати арзон ва сифатли бўлса, табиийки у ютиб чиқади. Қолаверса, бошқалар ҳам шундай ишлашга интилиб, бозор иқтисодиётига мос рақобат вужудга келади.

Олим НОРБЕКОВ, Ўза мухбири.

БОРАБАНГ МАХСУС ХИЗМАТЧИЛАР 225 КИШИНИНГ ҲАСАДИНИ ТОПДИЛАР.

Сўнги маълумотларга кўра, Доминикан Республикаси томон "Кеннеди" аэропортидан парвоз қилган "А-300" аэробусида 251 йўловчи ва 9 нафар экипаж аъзоси бўлган. Шунингдек, ердан кўтарилиб, бор-йўғи 4 дақиқа ўтиб унинг Квинс туманидаги аҳоли турар-жойларига келиб урилиши туфайли бир неча маҳаллий кишилар ҳам ҳалок бўлган. Айни дамда самолётнинг 2 қора қутиси бўйича махсус комиссия иш қилиб бормоқда. Улардаги маълумотлар ўрганиб чиқилган, авиаҳалокат сабаблари аниқлашди. Ҳозирча эса "А-300"га техник носозлик панд берган, дея тахмин юритилмоқда.

Канцлер ишдан кетмоқчи "Рейтер" агентлигининг хабар беришича, иккинчи жаҳон уруши тугагач, Германия конституцияси мамлакат қуролли кучларини халқаро низоларда қатнашишини ман этиб қўйган эди.

Лекин, бу таъқиқ 1994 йил ўзгартирилди. Ҳозирда эса немислар 1945 йилдан буён илк маротаба халқаро ҳарбий операцияларда иштирок этиш арафасида турибди. Шу муносабат билан миллат олдиди чиқиш қилар экан, канцлер Герхард Шрёдер, агарда Афғонистондаги антитеррор кампанияга 3900 кишилик немис бўлиминининг юборилиши парламентда қўллаб-қувватланмаса, у ҳолда унинг ўзи ҳукумат тепасидан кетишини маълум қилди. Бундан ташқари ташқи ишлар вазири Йошка Фишер ҳам ўз тақдирини хусусида шундай қарорга келган. Бугун эса парламент Афғонистонга қўшин юбориш масаласини қўриб қиқади.

Тўқнашувлар яна бошланди Македония ички ишлар вазири Любе Босковскининг айтишича, албан жангариларига нисбатан кескин қоралар кўриш лозим.

Чунки, улар томонидан уч нафар полиция ходимининг ўлдирилиши ва бир неча ўнлаб кишиларнинг гаровга олиниши, жангарилар яна қайтадан жонланиб қолганликларидан далолат беради. Айни вақтда албанлар исти-

комат қиладиган Требос қишлоғига 200 нафар полициячи қайтадан жойлаштирилган. Шунингдек, бундан бир оз аввалроқ айнан шу қишлоқда бир неча қуролли шахслар ҳибсга олинган бўлса, ҳафта бошида мамлакат парламенти албанлар манфаати йўлида конституцияга ўзгартириш киритиши лозим эди. Афсуски, энди бу ҳам ортга сурилди.

ИНТЕРНЕТ хабарлари асосида Камолиддин АЛИОХУНОВ тайёрлади.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимжон Қурбонов ва қасаба уюшма қўмитаси раиси Ҳасанбой Юсуповлар.

Х.АРАБОВЕВ олган сурат.

Қ.АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: бош муҳандис Исомиддин Раҳимов, жамият раиси Қозимж

“МЕН ЖУРНАЛИСТМАН”

(Боши 1-бетда)

Бинобарин, у ўз китобида эллингчи йиллар бошида дорифунунни битириб республиканинг марказий нашрларига ишга келган кўплаб ҳамкурс ва ҳамкасб дўстларини, уларга илк назарий ва амалий сабоқни берган мухтарам устозларни меҳру ҳурмат ила эсга олади.

Махмуд Хўёев, Тўлаган Нахмиддинов, Зокир Исроилов, Нафиса Зиёмухаммедова, Зарифа Эшонхоннова, Босит Халилов, Усмон Жигитов, Мирсобир Мирхамидов, Зиёд Есенбоев, Махсуд Қориев... Бу номларнинг ҳар бири тўлақонли бир тарих, бутун бир олам. Исмоил ака ана шундай инсонлар даврасида камол топди, мамлакатимизнинг таниқли қаламкашларидан бирига айланди.

Даставвал “Тошкент ҳақиқати”да, кейин “Сирдарё ҳақиқати”да, “Қишлоқ ҳақиқати”, “Ўзбекистон овози” “Халқ сўзи” газеталари таҳририятларида турли раҳбарлик лавозимларида ишлаган Исмоил Сулаймонов журналистикада йиллар давомида кечган жараёнларни чуқур билади. Шу боис рисолада бу жараёнларни теран ва кенг таҳлил этади. Коммунистик ўтмишнинг аччиқ хотираларини гоҳ ўз қисмати гоҳ ўзгалар тақдирда қолдирган оғриқли нуқталарини холисона очиб беради. Комфранкинг айрим “шовво” раҳбарлари динимизга, тилимизга, миллий урф-одатларимиз ҳамда қадриятларимизга беҳурматлик қўйганликларини надомат билан хотирлайди. Истиқлол ана шундай манкуртликка, бедодликка барҳам берганини зўр қоникши ва гурури ила эътироф этади.

Сирасини айтганда, муаллифнинг кекаги кунларни, айниқса, ўша даврларнинг оғриқли жиҳатларини синчиклаб таҳлил этиши, аниқ мисолларда қўйсатиши, пировардида, бугунги дорилмон кунлар, муқтаиллик замонаси мо-

ҳияти ҳамда аҳамиятини теран очиб беришга хизмат қилади. У Давлатимиз раҳбари кўп таъкидлаганидек “Ким эдигу ким бўлди?” деган саволга ўз қалбидан, кўнгил қатларидан жавоб излайди. Кеча ва бугунни муқояса қилади. Бугунги ютуқларни ҳаққоний эътироф этади. Бунга кўплаб жонли мисоллар келтиради. Шунингдек, у ўз хавас ва ҳайратини бугунги журналистика эришган ютуқлар эътирофи билан асослайди. Истиқлолга эришмасак бундай имконлар қайда эди, дейди. Ўзбек тележурналистнинг Америкадан бевосита репортаж олиб бораётгани, умуман бугун ўзбек мухбирлари етти иккимнинг барчасидан хабарлар етказаятгани, таҳририятлар компьютерлашастгани, нашрлар мазмунини, савиясини ошаётгани уни беҳад ҳайратлантиради, севинтиради, ҳаяжонлантиради.

“Яширмайман, сизларга ҳавасим келади, овоз элнинг эркин ижодкорлари бўлиши замонанинг навқирон авлоди. Ижодий парвозини юксакроқ қилаверинг, қулочни каттароқ очаверинг. Мустақиллик шонли йилларнинг ҳаяжонли тарихини кунма-кун зава ва шавқ билан яратаверинг. Илоё ёмон кўзлардан асрасин, ҳудойим сизларни”, деган эзгу тилак, самимий дуо билан яқунланади ушбу чиройли ҳамда сермазмун асар.

Бу тилакни амалга оширишда мухтарам муаллифнинг ўзи ҳам бевосита иштирок этади, яъни ижод майдонида ҳали кўп йиллар навқирон йигитлар мисоли от сурати, шу билан бирга, доно маслаҳатлари, яхши сўзлари, бебаҳо ўғитлари билан ёшларга қанот бўлади, дея умид қиламиз. “Мен журналистман” асарини эса овоз ўзбек журналистикаси солнамасига муносиб ҳисса бўлиб қўйилди, десак арзийди.

Ҳабиб ТЕМИРОВ

Куйичирчик тумани марказий шифохонасидаги шовилинч тиббий ёрдам кўрсатиш маркази жамоаси замонавий воситалардан фойдаланиб, аҳолига хизмат кўрсатишни янада яхшилашга астойдил ҳаракат қилмоқда.

СУРАТДА: шифокор С.Дармонов бемор И.Лимнинг соғлигини назоратдан ўтказаяпти.

Х.АВВАЛОВ олган сурат.

ЁНГИН ХАВФСИЗЛИГИ ОЙЛИГИ

Вазирлар Маҳкамасининг Фармоишига кўра 15 ноябрдан 15 декабргача бўлган бир ойлик давр мобайнида ёнгин хавфсизлиги ойлиги ўтказилади.

Ундан кўзланган мақсад қиш мавсуми олдидан халқ ҳўжалиги масканлари ва аҳоли турар жойларида хавфсизлик чораларини кучайтириш, аниқланадиган камчиликларни бартараф этиш ва фуқаролар ора-сида ёнгин хавфсизлиги қоидаларини кенг тарғиб этишдир. Ёнгин хавфсизлиги хизмати ўз уйингизда ёки ишхонангизда бўлишнингиздан қатъий назар ёнгин хавфсизлиги талабларининг бажарилишига жиддий эътибор беришларингизни сўрайди ва таъкидлайдики, ёнгиндан сақланиш қоидаларига риоя қилиш билан Сиз давлат ва шахсий мулкнингизни ўт балосидан асраб, яқинларингиз ва фарзандларингиз хавфсизлигини таъминлаган бўласиз.

Абдулла КўЛДОШЕВ,

Ички ишлар вазирлиги Ёнгин хавфсизлиги Бош бошқармаси бошлиғи.

“ТЕМИР ХОТИН”НИНГ ЭРИ

(Боши 1-бетда)

Очиги, олийгоҳда “домла” бўлиб, қолиб кетишим мумкин эди. Лекин, ижарада беш-олти ийлаш, қўйналдим. Қолаверса, ота-онам “Тошкентда шунча йил юргангиз бўлади” дедилар. 1979 йилдан шу давргача тарадман. Марҳум Зуннун Мадалиев, Солиқон Аҳмедов, Жалолиддин Охуннов каби устозлар менга йил кўрсатдилар. Талай саҳна асарларида роллар ижро этдим.

“Солиқон ака, Сиз театр шинавандаларига “Тошкентга сайёҳат”да Аҳмедов, “Темир хотин”да Кўчор образлари ҳамда “Ўзбекфильм”да суратга олинган “Бомба” бадиий фильмида Холмат каби йирик образлар орқали танишсиз. Бугун таниқли кулги устаси Иброҳим буваки эканлигини кўрсатиш келади. Марҳум Ҳамза Умаров, Луфтихон Саримсоқова иштирок этган бирор спектакл ёзиб олинмаган. Уларнинг ўзларига хос образларини авлодларга қолдирсак ёмон бўлмас эди.

“Ах, сиз айтган рўйхатни анча давом эттириш мумкин. Менимча, ҳар бир санъаткорга ҳурмат доимий бўлмоғи керак. Сиз дунёга машҳур санъаткорлар ҳақида гапирясиз. Лекин, Фаргона, Қўқоннинг ўзида ҳам қандай артистлар дунёдан ўтиб кетмишди. Хатто, республикага ҳам танилмади. Лекин, уларнинг ижросини биров ўйнай олмади. Жумладан, Зуннун Мадалиевдек инсонни юртимизда кам билмишди. Агар у киши Тошкентда ижод қилганлариди... Афсуски, эътиборсизлигимиз оқибатида кўп нарсаларни йўқотиб қўямиз.”

Тeatримиз жамоаси 71-мавсумини, ҳозирги кунда 95 ёшга қираётган Ўзбекистон халқ артисти Солиқон бобо Аҳмедовнинг таърифи билан оқди. Театримизнинг фахрий актёрлари Ерқини Аҳмедова, Холмат Иброҳимов, Қаромат Аҳмедова, Қодиржон Худойна-

заров каби Ўзбекистон халқ артистлари ҳар бир оқшом, мавсумимизни очилишида иштирок этишлари барчамизга ижодий қў-қувват бағишлайди. Кемтик юрагимизнинг ориқлари – устоз Зуннун Мадалиев, Занобириддин ака каби марҳум кўлги ва ҳажв устаси, Ўзбекистон халқ артистлари воядининг маркази ё шаҳарлардаги қўқонлардан бирига номи абадийлаштирилса, Фаргона шаҳридаги қўқорчок театри бир неча йилдан буён бўлалар ботчасида ижод қилиб келади. Истаг эдикки, шаҳар маданияти уйдан вилорат қўқорчок театр ижодкорларига гоҳ ахратилса...

—2001 йилда театрингизда қандай асарлар саҳналаштирилди?

—Эзувчи Наби Халиловнинг “Чорраҳада” комедияси, драматург Тўра Мирзоян “Амир Темур ва Тўхтаман” пьесаси, Ўйлош Сулаймоннинг “Осмоғна сиймаган муҳаббат” драмаси, Шароф Бойбековнинг “Триптикан”, А.Хурсандиннинг “Кампир толайми дадаҳон?” саҳна асарларини яратди. Мен бундан ташқари “Ўзбектеатр”нинг, “Ўзбекфильм” ижодкорлари билан ҳамкорликда ўз қобилиятини сининовдан ўтказиб бормокдаман. Улардан “Яна ўша Насриддин”, “15-қисми” Мехробаги чаён”, “Бомба”, Исама Эргашевнинг “Севги”

асари асосида, М.Абзаловнинг “Чимилдик”, Ш.Бойбековнинг “Масҳарабоз” (“Кўчор”нинг давоми) экран асарларида иштирок этялман. Санжар Бойбековнинг “Тўхмат”, Шойим Бўтаевнинг “Бог” асарлари асосида бадиий фильмининг сўнгги ишлари давом этмоқда.

—Оилангиз ҳақида ҳам икки оғиз гапириб берсангиз.

—Турмуш ўртоғим Саломатхон Жобиёева Тошкент театр ва расмийлик санъати олийгоҳини тамомлаган. Ҳозир у Фаргона вилоят санъат билим юртида ўқитувчи ҳамда вилоят туманларда ўтказилаётган анжуманларда қўқилар ижро этади, ҳам беш фарзанднинг меҳрибон онаси.

—Театр ва томошабин муносабати ҳусусида нима дея оласиз?

—Фаргона театри томошабинларга кўпроқ комедия жанрида асарлар тортқ қилипти. Халқ қизиқчилиги билан уларни театрда қаҳрияпмиз. Менимча, бугунги иқтисодий танглик пайтда драматик ва жоғеали спектакллар билан муҳлисини ушлаб туриш сал мушкулроқ. Албатта, бу жанрларни инкор этмоқчи эмасман, факатгина ҳозирги кунда улар бир оз орқага сурилди. Чўнки, биз томошабинларнинг чарчоғини ёзишимиз керак. Шунингдек, ҳақиқий Ўзбек миллий театр мактабичи яратилиши лозим.

—“Қишлоқ ҳаёти” муҳлисари талқинларингиз.

—Халқимизнинг асосий қисми қишлоқ жойларда меҳнат қилади. Қишлоқ аҳлининг манглайидан тер тўкилиши, тинч, бахтли яшаш имкониятларини, тўқин дастурхон яратилиши яхши биламиз. Уларнинг деҳқончасига ҳалол меҳнат, барқали ютуқлари мўл бўлсин. Янги асрнинг иккинчи йили ҳар бир хонадонга, ҳар бир инсонга бахт, соодат, тинчлик олиб келсин.

Сўхбатдош: Мухтор СУЛАЙМОНОВ.

САИД АҲМАДНИНГ ЧОРБОҒИ

...Кунларнинг бирида Саид Аҳмад ака билан Саида опа Иссиқкўл санаторийсини ихтиёр этишади. Йўл юрсалар ҳам мўл юриб Рибҳий соҳилига келишади. Саида опа туш маҳали қизлари Нодиранинг кўйлагини ювмоқчи бўлади-ю, “узугим бармоғимдан чиқиб кетса, мағзавага қўшиб тўқвормай” деб узугини эҳтиётлаб табурутқа устига олиб қўяди. Уй эгаси ғоз боқаркан. Ҳеч қутилмаганда ана шу ғозлардан бири табурутқага яқинлашади-да, узукни лик этиб ютиб юборади. У ўлғур эса ўзини тўғига уради. Э воҳ! Бир эмас, икки эмас, элликлтмиш чоғли ғоз. Бунинг устига ҳаммаси оппоқ. Қани энди узукни буларни қайси бири ютганини топиб қўринг-чи! Саид Аҳмад ака уй эгасига “ғозингиз узукни ютиб юборди” деса, у ҳам қўполига, қўрсина одам экан, “нима қилай, сени узугингиз деб энди олтишга ғознинг ҳаммасини сўйиб, жижилдорини титқилайми ё ҳаммасини рентгенга солайми?!” дейди.

Бу Саид Аҳмад ака Саида опага тўғилган кунни соғва қилган, француз зарғари барг нуҳса қилиб ишлаган, барг устига учта бриллиант ўрнатилган ноёб узук эди. Саида опа жуда хафа бўлади.

Шоирага Иссиқкўлнинг ажиб манзараси ҳам, қаймоқдек ҳавоси ҳам татимай қолади. Ва... тўққиз юз километр йўл босиб борган йўлларида ана Олай тизма тоғлари оралиғидаги Туяошув довоини орқали Андижонга қайтиб қилишади.

Домла орадан бироз фурсат ўтиб умр йўлдошига ўша узукдан ҳам яхшисини соғва қилиб тинчийди.

Энди бу узук “тақдири”ни қаранг! Саида опа балик еб, қўллари ёғини қозоғга артаётганда иккинчи марта соғва қилинган узук ҳам шундай сувга тушиб кетади.

—Узукни яна огриниб соғва қилган экансиз, — дейди Саида опа, кейин қўшиб қўяди: — бир достон ёзайки, сиз соғва қилган иккала узукдан ҳам қимматли бўлсин!”

Шоиранинг “Лирик нутқ” деган машҳур достони шу тариха қозоғга тушади.

...Тошкентга қайтиб келишганидан кейин орадан бир ойча вақт ўтиб Куйганёрдаги қўшнлари Ҳақимбой аканинг хотинидан хат олишади. Канални таъмирлаш учун сув беркирилганда, лойқа аралаш қумлар орасидан узукни топиб олишибди.

—Мана, — дейди шунда Саид Аҳмад ака хатни Саида опага кўрсатади. — Бу узук ҳалол пулга келган. Канал экан-ку, денгизга тушиб кетса ҳам йўқолмайди...

—Уэр, Анжандан меҳмонлар кеп қолишди, — дейди чойхона томон келаётган уч-тўрт чоғли кишилар томон талпиниб Олдижон ака, кейин ортига қайрилиб тушунтирган бўлди. — Дарё бўйлаб бораверсангиз гараж келади. Шунингдек оралаб ўтсангиз Саид Аҳмад аканинг чорбоғи кўриниб турибди...

ЎША ЧОРБОҒ.

ҚЎШНИЛАРДАН САЛОМ

Дарё соҳилида атрофи баланд девор билан қўршалган бир хонали, қўш қаватли уй қўринди. “Хойнаҳой домланинг чорбоғлари шу” деган гап ўтди Ҳақимдан. Ариқ ортидаги ҳовлида ер чопётган йигитни кўриб қолдим. Товуш қилдим. Йигит мен томон қаради. “Буюкка келинг” дегандек ишора қилдим.

—Ассалому алайкум, келинг меҳмон! — дея қўшқўллаб сўрашди. Танишдик. Ҳалимжон Соминов экан.

—Саид Аҳмад ака яшаган ҳовли қайси? — сўрадим.

—Ана шу-да, — деди йигит болохонадор уйни кўрсатиб.

Саид Аҳмад ака энди бошқача инсонлар-да! Якин ўртада келмадилар... Ая ўтганларидан кейин келмай қўйдилар. “Келдим, дарвозадан киришим билан Саидхон кўринади” дер эканлар ўзлари. Улар ўтирган пайтлар бу ерлар жаннат эди.

—Домлани яхши билган, сўхбатдош бўлган кишилардан борми?

—Бор-да. Исомиддин ака... Яна Мамадали ака...

—Улар билан учрашас қўлармаккан?

—Нега бўлмасин. Қани, юринг-чи...

Ҳалимжон шундай деб мени дарё ёқалаб ўтган йўлдан бошлади. Ҳадемай домланинг девор-даримён қўшнлари етмиш, етмиш беш ёшлар чамасидаги мурти-мўйлаби ўзига ярашган нуруний чехралли Исомиддин ака билан ҳам танишиб олдик.

—Бу ер илгари ташландиқ жойиди, — дейди Исомиддин ака домланинг чорбоғига ишора (Боши ўтган сонларда)

қилиб, — у кишига шу ер ёқиб қопти. Етмиш иккимиди ё етмиш уч... Тўғонга қарашли строй-бригадамизга баҳолаб бердилар. Кейин Саид Аҳмад ака Саида опа билан келиб шу ерда яшаш бошлашди. Саид Аҳмад акани улфатлари кўп эди. Катта Фаргона каналининг бошлиғи Эшон ака, пойтуғли Абдусамат Тиллабоев, тўртқўллик Давронбой Мирзеев, жонобдлик Суяров раис... тез-тез келиб туришарди. Баъзида Саид Аҳмад акани олиб кетишарди. Гаражда ишлардим. Эрталаб ўтсам ҳам, обедда ўтсам ҳам шундоқ ариқ ёқасидаги заранг дарахти остида Саида опани ёзиб, баъзан ёзган газалларини киргойи қилиб ўтирган ҳолатда қўрдим. Ажойиб, камтарин аёл эди Саида опа. Ҳар замон-ҳар замон қизлари Нодирани сут-қатика чикардилар. Саид Аҳмад акани-ку қўйинг, жа бебаҳо, беназир инсон-да у киши! Гап билан одамни эритвордилар. Яқинда телевизорда кўрдим. Кекайиб қоптилар...

—Ха, хали тетиклар, — дейди Ҳалимжон. Исомиддин ака мени ҳовлиси оша нариги тарафдаги эшигидан Саид Аҳмад ака чорбоғига айтишга истихолола қиларди. Билиб қолсалар “сизларда айтиш одати йўқ эканда-а?” — деб кириб келавердилар. Мен каттаман демасдилар. Рабочи одамдек аралашиб кетавердилар. Саида опани айтмайсизми? Жудаям дилкаш, одамжон, покиза аёл эди раҳматли.

Саид Аҳмад ака чорбоғида ҳозир Ваҳобжон деган йигит оиласи билан яшаркан. Рухсат сўраб ҳовлига қирамиз. Чорбоғ ўртасига баланд қилиб солинган каттагина олди ойнаванд уй. Ҳовли саҳни қўқор, ҳар хил мезгил дарахтлар. Ваҳобжон ишқар-қўймай бизни ичкари бошлади. Кенг, чорси меҳмонхона ўртасидаги хонтахта атрофига ўтирамиз. Исомиддин ака Саида опа руҳига бағишлаб Қўрбон тиловат қилади.

—Саид Аҳмад ака кейин ҳеч келдиларми? — сўрайман уй соҳибидан.

—Бир марта Тавваккал Қодировнинг юбилейдан қайтаётми кириб ўтидилар. — Қалай яшаёпсизлар? — дедилар. Ҳол-аҳвол сўрадилар. Келиннинг чой қўйди. — Чойларинг ози, деб “хай-хай”лашимизга қарамай машиналари орқасини очиб, бир пачка қора чой олиб қўйдилар. Тавваккал аканинг юбилеи ҳақида гапириб бердилар. “Тавваккал, жонингдан тўйганимсан, ҳаммаёқни сарпо қилординг-ку?” деб сўрасам, “бу нарсаларнинг ҳаммасини менга халк берган, яна ўзларига қайтарялман”, деди. У бетакор ҳофиз. Фаргона бўлбули!” — дедилар.

Шу кун ич-иқ-бу ёқдан гаплагани ўтирдик. Кейин қилган кетадиган бўлиб қолдилар.

—Бугун қордан, — десам.

—Раҳмат! Зарил ишларим бор. Тўртқўлга Давронбойнинг олдида ўтиб, ўшанақиси кетаман, — дедилар...

Сафарим қариган эди. Ваҳобжон, Исомиддин ака, Исаматулла ака буғал мени чорбоғнинг ўша болохонадор гаражи ёнидаги дарвозасидан кузатиб чиқишади. Шундоқ қўл чўза етгудек жойда Бош тўғон салобат тўкиб турибди. Қордарё жим, лимбиллаб оқади... Ортимга ўтирилиб кенг, шинам, ораста ҳовлига яна бир қўр разм ташлайман. Шу ерда машҳур адабиётши Саид Аҳмад домла салкам ўн йил яшаб, “Қирқ беш кун” рўмонини, яна бир қатор сара асарларини ёзганлар. Бу ерда ажойиб шоира, гўзал ҳўқонавис Саида Зуннунованинг қадам излари бор...

—Саид Аҳмад акага қўпдан-қўп салом айтинг, келсинлар, соғинганимиз, — дейди Исомиддин ака.

—Нодирага алоҳида дуо дейсиз, — дейди қўли қўксига Исаматулла ака.

—Қачон келсалар, бош устига, ўзларининг уйлари, — дейди Ваҳобжон.

Мен қушдек енгил эдим...

Ортиқали НОМОЗОВ,

Наманган — Куйганёр.

РАМАЗОН ОЙИ МУБОРАК БЎЛСИН!

Яратганга шукрлар бўлсинким, мамлакатимиз мусулмонлари бу йил ҳам муборак рамазон ойини тинчлик-осойишталикда, ҳушудлик билан қарши олмақда.

Бу ойда Аллоҳ таоло мўминларга рўза тутмоқликни фарз қилган. Пайгамбаримиз Муҳаммад (САВ) ўз ҳадиси шарифларида, Рамазон ойи кирса, Жаннатнинг эшиклари очилади, дўзах эшиклари берки-тилади, шайтонлар кишанланади, дея марҳамат қилганлар.

Рўза тутуш ҳар бир ақлан ва қисмонан соғлом, баалоғат ёшига етган мўмин ва мўминна учун фарз қилинган. Рўзанинг фарзи учта бўлиб, улар: 1) Рўза тутуш учун ният қилиш; 2) Бомдод вақти киргандан то қўёш ботгунчага еийш ва ичишдан тийилиш; 3) Жинсий яқинликдан сақланиш.

Рўзадор одам рўза тутгани ёдидан қўтарилиб, бирор нарсани еб ёки ичиб қўйса, рўза очилмайди. Рўзадорлиги эсига тушиши билан овқатланиши тўхташди. Аммо рўза тутгани эсига бўлса-ю, юзини, бошини юваётган, оғзига сув кетиб қолса рўзаси бузилади. Рўза ойида маълум сабабларга кўра узрли кишилар рўза тутмаслиги мумкин. Масалан, сафарга чиққан киши рўза тутуш-тутмаслиги ўз ихтиёрида бўлиб, сафардан қайтган, қазосини тутиб бериши вожиб. Сафарда бўлиб рўза тутса ҳам ҳисобга ўтаверади.

Бемор киши тутиши билан касаллиги оғирлашадиган бўлса, рўза тутмайди. Тузалган, эса бир кунига бир кун ҳисобида қазосини тутиб бериши вожиб. Ҳомилдор ёки эмизикли гўдаги бор аёллар рўза туфайли ҳомиласига ёки эмизикли боласига зарар етишдан хавфсирашса, улар учун ҳам тутмасликка рухсат этилган. Лекин бундай кишилар кейин, фурсати етганда қазоси тутиб берадилар. Шунингдек, ояти қаримга мувофиқ, ўта кекасайиб, жисмонан заифлашган, кун бўйи очлик ва ташналикни кўтара олмайдиган бўлиб қолган шахслар, оғир меҳнат билан шуғулланаядиган кишилар бир мискин-бечоранинг бир қуллик таоми микдорига эваз (фидя) тўлашлари лозим бўлган. Шу билан ундаги рўза мажбурияти соқит бўлади.

Рўзанинг фазилати шундан иборатки, у инсонга раҳм-шафқат, меҳр-оқибат, олийжаноблик, шафқат ҳисларини уйғотади. Унинг қалбига атрофдаги бева-бечораларга нисбатан меҳр-муруват уйғонади. Демак, бу билан одамлар ўртасидаги самимият инсоний муносабатлар мустаҳкамланади.

Тангри таоло рамазон ойини барчамиз учун хайри ва баракотли айласин.

Муҳаммадбобур ЙЎЛДОШЕВ,
дин ишлари бўйича
қўмитанинг бўлим бошлиғи.

Тошкент шаҳри ва вилояти учун тақвим

Рамазон	ноябр декабр	ҳафта кунлари	сахарлик туғаш	ифтор вақти
1	16	ЖУМА	5:28	17:07
2	17	шанба	5:29	17:06
3	18	якшанба	5:31	17:05
4	19	душанба	5:32	17:04
5	20	сешанба	5:33	17:04
6	21	чоршанба	5:34	17:03
7	22	пайшанба	5:35	17:02
8	23	ЖУМА	5:36	17:02
9	24	шанба	5:38	17:01
10	25	якшанба	5:39	17:01
11	26	душанба	5:40	17:00
12	27	сешанба	5:41	17:00
13	28	чоршанба	5:42	16:59
14	29	пайшанба	5:43	16:59
15	30	ЖУМА	5:44	16:59
16	1	шанба	5:45	16:58
17	2	якшанба	5:46	16:58
18	3	душанба	5:47	16:58
19	4	сешанба	5:48	16:58